

Omhändertagande av avliden på Värnamo sjukhus, rutin

Det är av största vikt att den avlidne visas respekt och värdighet under alla moment vid omhändertagandet. När det gäller allmänna rutiner i samband med omhändertagandet av avliden patient hänvisas till ”Omhändertagande av den döde” i Vårdhandboken.

Fastställa dödsfall

Avdelningsläkare/jourhavande läkare

- Konstaterar dödsfallet, undersöker personligen den döda kroppen.
- Kontrollerar den avlidnes identitet mot identitetsbandet.
- Informerar närstående.
- Skriver dödsbevis och dödsorsaksintyg.
- Dokumenterar följande i patientjournal: datum och klockslag när döden fastställts, på vilket sätt döden fastställts, om och i så fall hur den avlidne identifierats.
- Vid obduktion skrivs remiss i Cosmic.

Dödsbevis och dödsorsaksintyg

- Skicka Dödsbevis och Dödsorsaksintyg digitalt till berörda myndigheter via Webcert. Intygen skickas direkt vid valet att signera. Använd Webcert via Cosmic och inte den fristående Webcert för att intyget ska synas i Cosmic.
- Dödsbevis, SoSB 76026, skrivs av den läkare som fastställer dödsfallet och skickas till Skatteverket via Webcert inom en arbetsdag. Den läkare som skriver dödsbeviset ansvarar för att dödsorsaksintyg, SoSB 76026, skrivs inom tre veckor.

Omhändertagande av avliden på avdelning/mottagning

Allmänna rutiner

Vårdpersonal

- Avlägsna inte intravenösa infarter, PEG, CVK, katetrar etcetera på grund av att läckage kan uppstå. Infarter avlägsnas av bårhuspersonal.
- Kontrollera den avlidnes identitet mot identitetsbandet. ID-bandet ska sitta kvar.
- Tag alltid bort kuddar och filter från den avlidnes bädd. För att underlätta överflyttning från säng till bårvagn ska det vara två underlakan under den avlidne.
- Fyll i bårhusblankett. Blankett ”Bårhusjournal RjL3018” finns i Cosmic.

- Frågan "Har den avlidne explosiva implantat t.ex. pacemaker, insulinpump eller nervstimulator? **måste** alltid besvaras så att bårhuspersonal kan avlägsna implantatet vid kremering av kroppen.
- Dokumentera om: det finns känd poliskontakt, obduktion eller balsamering planeras samt om vävnadsdonation är aktuell.
- Bårhusblanketten ska följa med genom hela omhändertagandekedjan, från avdelning/mottagning, bårhus, patologiavdelning/rättsmedicinsk klinik samt vid avhämtning. Förvaras i avsedd pärm på bårhus i 3 år.
- Transporterar den avlidne till kylrummet i medicinhuset plan 1. Om det skulle vara fullt i kylrummet körs den avlidne till motsvarande rum i kirurghuset plan 1.
- Sjuksköterska gör en kort sammanfattning under sökord "Omvårdnadsförlopp" i omvårdnadsepikrisen.
- Om patient varit inskriven i LINK ska utskrivningsmeddelande skicka via LINK med information om att patient är avliden.
- Dödsfall ska även registreras i Svenska palliativregistret, som är ett nationellt kvalitetsregister där vårdgivare registrerar hur vården av en person i livets slutskede varit. Syftet är att förbättra vården oberoende av diagnos, kön, ålder och dödsplats. Inloggningsuppgifter finns på respektive enhet.
- Den avlidne bör inte ligga kvar på vårdavdelningen/mottagningen mer än 4 timmar.

Omhändertagande av avliden på operation

Operationspersonalen

- Kontrollerar den avlidnes identitet mot identitetsbandet.
- Meddelar avdelningen som den avlidne hade vårdrelation med.
- Transporterar den avlidne till visnings rum på IVA.
- Personal från avdelningen går till IVA och tar hand om den avlidne enligt rutiner.
- Håller kontakt med anhöriga.
- Transporterar den avlidne till kylrummet.

Omhändertagande av avliden patient på röntgen

Personalen på röntgen

- Kontrollerar den avlidnes identitet mot identitetsbandet när någon poliklinisk patient avlider på röntgen. Id-bandet skrivs ut på akuten men signeras och sätts på av röntgensjuksköterska eller undersköterska från röntgen med delegation.
- Transporterar patienten till visningsrum på akutmottagning.
- Personalen från röntgen och akuten tar hand om den avlidne enligt rutiner.
- Håller kontakt med anhöriga.
- Röntgens och akutens personal hjälps åt med transport till kylrummet.

Hämtning och transport av avliden

Bårhuspersonal transporterar den avlidne från kylrummet till bårhuset.
Bårhuspersonalen ombesörjer transport mellan bårhuset och patologen.

Avsked av avliden

Anhöriga ska helst ges möjlighet att ta avsked av den avlidne på vårdavdelningen/mottagningen då vårdpersonalen är mer insatt i den avlidnes förhållanden, kan bistå anhöriga med önskad visning samt svara på eventuella frågor.

Om avsked måste ske i bårhuset

Visning dagtid kl. 08:00-15:00, må-fr (helgfria dagar). Tjänstgörande personal kontaktar bårhuspersonalen på 010-244 71 85 för överenskommelse om tid för visning. Vid visning på kvällar och helger ska vaktmästeriet kontaktas på 010-244 71 30. Bårhuspersonalen ansvarar för genomförandet.

Poliskontakt vid onaturligt och plötsligt oväntat dödsfall

Vilka dödsfall räknas som onaturliga och plötsliga oväntade dödsfall?

- Om dödsfallet kan ha orsakats av yttre påverkan och inte enbart sjukdom
- När det är svårt att avgöra om dödsfallet orsakats av yttre påverkan
- När dödsfallet kan misstänkas ha samband med fel eller försummelse inom hälso- och sjukvården
- När den döde inte tillfredställande kan identifieras

Vid misstanke om onaturliga och plötsliga dödsfall får:

- Ingenting röras utan polisens tillstånd. Lämna kvar pvk, tuber ectetera.
- Ingenting lämnas ut, kastas eller förstörs utan polisens tillstånd.
- Visning inte ske utan polisens tillstånd.
- Identifiering endast göras tillsammans med polis.

Läkare som har konstaterat dödsfall enligt ovan:

- Är skyldig att göra en polisanmälan.
- Är skyldig att förutom att skriva och skicka dödsbevis till Skatteverket, även skriva och skicka ett **dödsbevis till Polisen**.
- Vid behov kontakta Polisen och ta reda på exakt vart dödsbeviset ska skickas alternativt om polisen kan hämta det (dödsorsaksintyget ifylls av polisen).
- Om obduktion ska göras på Rättsmedicinalverket i Linköping fyll i kryssrutan "Ja, om dödsfallet etc" (vid "Polisanmälan" och "Finns skäl för polisanmälan?").

Obduktion

Syfte med klinisk obduktion

- Fastställa dödsorsaken.
- Få viktig kunskap om den sjukdom som orsakat dödsfallet.
- Få kunskaper om effekter av en behandling.
- Undersöka förekomst av skador eller sjukliga förändringar i den avlidnes kropp.
- Användas som kvalitetskontroll inom hälso och sjukvård.

Närståendes roll vid obduktion

- Närstående ska underrättas innan obduktionen utförs och ges skälig tid att yttra sig.
- Obduktion kan ske mot den anhöriges vilja endast om dödsorsaken är fullständigt okänd. Beslut om obduktion mot den anhöriges vilja fattas av verksamhetschefen.

Kontaktpersoner

- Kristin Andersson, chefsjuksköterska
- Stefan Byström, bårhusföreståndare

Länkar till Vårdhandboken

- [Omhändertagande av den döde i Vårdhandboken](#)
- [Dödsfall i Vårdhandboken](#)
- [Närstående, information och avsked i Vårdhandboken](#)
- [Obduktion, rutiner och beslut i Vårdhandboken](#)